

VARFÖR ÄR EN STRATEGIDAG OM FORSS FRAMTID VIKTIG?

Mathilda Björk, universitetslektor i arbetsterapi vid Hälsohögskolan i Jönköping:

- Det finns en stark potential för kunskapsutveckling mot kommun och näringsliv genom FORSS och de frågorna är viktiga att diskutera. FORSS spelar också en viktig roll när det gäller finansiering för nya forskare, särskilt för yrkesgrupper som arbetsterapeuter som inte alltid kan konkurrera om de stora medlen i början.

Thomas Schön, docent och läkare vid avdelningen för klinisk mikrobiologi och infektionskliniken, länssjukhuset i Kalmar samt medlem i FORSS-rådet:

- För att träffa andra i regionen och få en samsyn kring inriktningen för framtiden. För Kalmars del är projektet via FORSS ett av de viktigaste sätten att kunna bedriva klinisk forskning och då är det viktigt att vi är med och påverkar.

Diskussionerna under strategidagen om FORSS framtid var intensiva och förslagen var många på hur samarbetet ska utvecklas.

FORSS och framtiden

Vad var grundidén med FORSS och hur ska samarbetet utvecklas? Utifrån de grundläggande frågorna formulerade deltagarna vid strategidagen i Nässjö ett antal framtidsfrågor för FORSS de närmaste fem åren.

Ett 30-tal nyckelpersoner från landsting, universitet och högskolor hade samlats den 8 februari i Nässjö för att diskutera strategiska framtidsfrågor för FORSS. Det blev en heldag fylld av nya insikter och spännande diskussioner.

Framtidsdiskussionen tog avstamp i en dragning av Peter Blomstrand, verksamhetschef i klinisk fysiologi i Jönköping och ordförande för en av prioriteringskommittéerna i FORSS. Hans redovisning av FORSS grundidé låg till grund för gruppvisa diskussioner under eftermiddagen, och i sitt anförande formulerade han det som kom att bli en av huvudfrågorna när han avslutade med frågan – var finns akademien?

Avgörande fråga

Just akademins inflytande och representation i FORSS lyftes upp som en

avgörande strategisk fråga i diskussionen. Deltagarna var överens om att Hälsouniversitetet i Linköping behöver kliva fram och ta en tydligare roll samt att samarbetet mellan FORSS, Linnéuniversitetet och Hälsohögskolan i Jönköping bör stärkas.

- Det finns en positiv inställning till att Hälsouniversitetet ska vara med och ta ett större ansvar i FORSS och det är precis vad vi efterfrågar, säger Johan Dabrosin Söderholm, dekanus vid Hälsouniversitetet. Vi måste ta vara på den här resursen och höja ambitionsnivån.

En annan framtidsfråga som lyftes fram i gruppdiskussionen var behovet av ett vidgat patientperspektiv och frågan om hur kommunerna ska kunna involveras mer i FORSS-samarbetet.

forts →

VARFÖR ÄR EN STRATEGIDAG OM FORSS FRAMTID VIKTIG?

Gunnar Persson, centrumchef för Kirurgicentrum, Landstinget i Kronoberg:

- Den här dagen känns särskilt viktig för Kronobergs del eftersom vi är nya i FORSS-samarbetet. För vårt landsting är FORSS en framgångsfaktor för bättre forskning och utveckling i Kronoberg.

Nina Nelson, chefläkare FoU i Landstinget i Östergötland och medlem i FORSS-rådet:

- Det är viktigt i sig att vi träffas, det ger så oerhört mycket mer än att bara kommunicera via telefon och e-post. Det skapas ett kitt mellan individer när vi stöter och blöter saker, och vi bygger en gemensam framtidsbild.

Göran Petersson, professor i hälsoinformatik vid Linnéuniversitetet:

- Hur vi utformar vårt samarbete är viktigt. Vi måste ha en reell organisation för hur vi formar vårt innehåll. Banan ändrar sig hela tiden och där gäller det att vi hittar ett samarbete som blir levande.

Fortsättning från sidan 1: FORSS och framtiden

- Det arbete som gjorts idag på strategidagen kommer att bli ett användbart verktyg i arbetet med att formulera de strategiska frågorna till 2018, menar FORSS-ordförande Agneta Jansmyr.

- Jag tror det stämmer att vi behöver tänka mer utifrån ett hälsoperspektiv, inte ett vårdperspektiv, och då behöver vi vidga vår syn och utgå från våra invånare, säger Agneta Jansmyr, landstingsdirektör i Jönköpings läns landsting och ordförande för FORSS. Där måste landsting och kommuner samarbeta. Jag tror att tiden är mogen för att ta ett omtag när det gäller samverkan med kommunerna.

Under årens lopp har frågan om hur samarbetet mellan FORSS och näringslivet kan stärkas diskuterats vid flera tillfällen. Så också på strategidagen i Nässjö.

Näringslivet viktigt

- FORSS behöver etablera kontakt med näringslivet. I förhållande till alla forskningsaktiviteter som gjorts och görs inom FORSS, så vet näringslivet väldigt lite om vad som görs. Vi måste bli bättre med att nå ut med information om resultaten från alla projekt, konstaterade en av arbetsgrupperna.

Uppföljningen av olika projekt var en annan framtidsfråga som diskuterades flitigt under dagen. Vad har projekten lett fram till, vad är måttet på att FORSS är framgångsrikt och hur kan kunskapen

från forskningsprojekten implementeras i verksamheten? Det var några av de frågor som grupperna tyckte var viktiga att arbeta med inför framtiden.

En särskild diskussion ägnades åt frågan om mötesplatser. Genomgående efterlystes både fysiska och virtuella mötesplatser för att stimulera samverkan och processledaren för eftermiddagens diskussion, Göran Henriks, utvecklingsdirektör i Jönköpings läns landsting, bad deltagarna tänka till lite extra på den punkten:

- Fungerar våra nuvarande mötesplatser eller behövs det andra för att åstadkomma det som vi vill? undrade han.

Den frågan väckte en intensiv diskussion med en rad konkreta förslag. Bland idéerna fanns att varje prioriteringskommitté skulle träffas fem halvdagar per år, att FORSS hemsida behöver göras om att för att informationen ska bli mer lättillgänglig och att det skapas bättre mötesplatser för lärosätena inom FORSS.

Diskussionen knöts ihop

Agneta Jansmyr avslutade dagen med att knyta ihop diskussionen och reflektera kring hur alla förslag nu ska tas vidare.

- Vi har haft många och intressanta dialoger idag. Det arbete som gjorts idag ska vi förvalta väl och ta med oss vidare i FORSS-rådet, sade hon. Det kommer att bli ett användbart verktyg i det kommande arbetet med att formulera de strategiska frågorna fram till 2018.

Även Barbro Naroskyin, landstingsdirektör i Östergötland, var med under strategidagen och tyckte att det var en viktig och intressant diskussion som fördes.

- Den kliniska forskningen är avgörande för vår verksamhet och i slutändan för våra patienter och invånare, säger hon. Därför är FORSS och de strategiska frågorna vi har diskuterat idag så viktiga.

Psoriasis och multipel skleros studeras i FORSS-projekt

Årets FORSS-projekt handlar om samsjuklighet vid psoriasis och multipel skleros, MS, under graviditet. I samband med strategidagen i Nässjö presenterade de utnämnda forskarna sina båda projekt.

Charlotta Enerbäck är överläkare i dermatologi vid Universitetssjukhuset i Linköping och professor vid Linköpings universitet. Hennes forskningsprojekt handlar om att studera cancerrisk och kardiovaskulär risk hos psoriasispatienter och är ett samarbete mellan hudläkare i Linköping, Norrköping, Västervik och Kalmar.

- Psoriasis är en inflammatorisk systemsjukdom där cellerna genomgår en tumörliknande process, berättar hon. Men vår erfarenhet är att hudcancer är ovanligt bland psoriasispatienter. Vi vill studera risken för framför allt hudcancer hos psoriasispatienter, exkluderat den risk som behandlingen i sig kan innebära, och ta reda på vad en minskad förekomst kan bero på.

Charlotta Enerbäck's andra delprojekt är inriktat på kardiovaskulära sjukdomar. Psoriasis är en oberoende riskfaktor för hjärtinfarkt och Charlotta Enerbäck vill studera förekomsten av biomarkörer för systematisk inflammation före och efter ljusbehandling mot psoriasis.

Graviditet och MS

Det andra av årets FORSS-projekt är inriktat på MS hos gravida kvinnor. Magnus Vrethem, docent och överläkare vid neurologiska kliniken vid Universitetssjukhuset i Linköping och Jan Ernerudh, professor i klinisk immunologi vid Linköpings universitet, driver projektet som går ut på att studera varför an-

Charlotta Enerbäck och Magnus Vrethem fick blommor och diplom för årets FORSS-projekt av ordförande Agneta Jansmyr och sekreterare Lena Lindgren.

talet skov minskar hos gravida kvinnor, framför allt under slutet av graviditeten.

- Direkt efter förlossningen stiger risken igen, dessutom till en nivå som är högre än normalt för att efter cirka fyra månader vara tillbaka på ursprungsnivån, säger Magnus Vrethem. Vi vill undersöka vad det beror på.

- Vid en graviditet ändras sammansättningen av T-celler för att skapa en tolerans mot fostret samtidigt som försvaret mot bakterier och virus bibehålls, säger Jan Ernerudh. Vi vill använda graviditeten som modell för lyckosam immunreglering för att kunna identifiera vilka gener och signaler som är kopplade till MS och studera hur de påverkas under graviditeten.

Genom att förstå dessa mekanismer hoppas de båda forskarna kunna bidra med kunskap som kan användas för att bedöma prognosen av sjukdomen och förbättra möjligheterna att individualisera behandlingen.

- På sikt kanske det kan leda till nya angreppspunkter för behandling, säger Jan Ernerudh.

Projektet drivs i samverkan mellan forskningsplattformen AIR (autoimmunitet och immunreglering), neurologiska kliniken och kvinnokliniken i Linköping; biomedicinska plattformen och neurologiska kliniken i Jönköping samt kvinnokliniken och klinisk kemi i Kalmar. Även Karolinska institutet deltar i projektet.

I SAMBAND MED STRATEGIDAGEN I NÄSSJÖ höll landstingsdirektörerna Barbro Naroskyin från Östergötland och Agneta Jansmyr från Jönköping en presskonferens tillsammans med Johan

Dabrosin Söderholm, dekanus vid Hälsouniversitetet i Linköping. Tillsammans presenterade de ett nytt avtal där Hälsouniversitetet och Jönköpings läns landsting går in i ett utökat samarbete

- Jönköping stärker härmed banden med läkarutbildningen i Linköping.

Kronoberg söker sig norrut

Från årsskiftet är Landstinget i Kronoberg med som "fullvärdig" medlem i FORSS-samarbetet.

- Att vara med i FORSS ger oss möjlighet att utöka vårt nätverk och vår samverkan inom forskning och utveckling. Nu blir det mer naturligt för oss att leta efter samarbetspartners också norrut och inte bara inom Södra sjukvårdsregionen som vi samarbetat med tidigare, säger Börje Lindqvist.

Nu är inte Landstinget i Kronoberg en helt ny och främmande fågel i FORSS-samarbetet. Under de senaste åren har Landstinget i Kronoberg blivit en del av FORSS. Från hösten 2011 har forskare i Kronoberg haft möjlighet att söka medel från FORSS och under förra året var Landstinget i Kronoberg med på "prov".

Forsknings- och utvecklingsarbetet inom Landstinget Kronoberg är omfattande och bedrivs både på FoU Kronoberg och ute i verksamheten. Det sker även forskning inom landstingets verksamhet där andra myndigheter och privata företag är drivande.

Samarbete stimuleras

- Våra medarbetare får fler ställen att söka FoU-medel från vilket ökar chansen att medarbetarna får anslag till sina projekt. Dessutom inbjuder detta till att samarbete med andra forskare stimuleras, fortsätter Börje Lindqvist.

Landstinget i Kronoberg satsar sedan tidigare på forskning inom en rad områden, som cancer, diabetes och infektioner.

Inom dessa områden har det varit hög aktivitet.

Börje Lindqvists är övertygad om att FORSS-samarbetet ska stimulera till ännu fler forsknings och utvecklingsprojekt inom nya områden:

- Vår förhoppning är att både temaområdena och den övriga forskningen ska utvecklas och stimuleras av de nya möjligheter som FORSS-samarbetet inbjuder till. Vi ser verkligen fram mot samarbetet och hoppas på många spännande forskningsprojekt framöver.

Naturlig koppling

En av många frågor som diskuterades på strategidagen i Nässjö i början av februari var hur akademins inflytande och representation i FORSS skulle lyftas upp.

- Vi tycker det är viktigt att det blir en naturlig koppling mellan akademien, landstingen och kommunerna när det gäller FoU-frågor. Att få in FoU-perspektivet i rutinarbetet så att ny kunskap tas fram och förmedlas och implementeras

– Vår förhoppning är att temaområdena och övrig forskning ska stimuleras av de nya möjligheter som FORSS-samarbetet inbjuder till, säger Börje Lindqvist, landstingsdirektör i Landstinget i Kronoberg.

är en viktig fråga för kunskapsintensiv organisationer. Det är också viktigt att akademien knyts nära den kliniska verksamheten så att den vardagsnära forskningen kan få fortsatt utrymme inom akademien, säger Börje Lindqvist.

Forskningsrådet i Sydöstra Sverige, FORSS, består i nuläget av landstingen i Jönköpings, Kalmar, Kronoberg och Östergötlands län samt Hälsouniversitetet i Linköping.

LYCKAS MED DIN ANSÖKAN

Hur lyckas man med sin ansökan till FORSS? Nu finns det en sammanfattande guide för sökanden och granskare på FORSS hemsida. Gå in på <http://www.researchweb.org/is/forss>

MISSA INTE ANSÖKNINGSDAGARNA

FORSS har två ansökningstillfällen per år med sista ansökningsdag:

1 april för regionalt nätverksarbete, startbidrag och medel till projektarbete inom ramen för kursen i forskningsmetodik

1 oktober för regionalt nätverksarbete, startbidrag, regionala forskningsprojekt och medel till projektarbete inom ramen för kursen i forskningsmetodik.

REDAKTIONEN/GULDKORN:

Kansli: 581 91 Linköping

Tel: 010- 103 76 55

Ansvarig utgivare: Lena Lindgren

Redaktör: Lena Lindgren

Text: Granit PR, Motala

Form: Idermark och Lagerwall Reklam

Abonnemang: 010- 103 76 55

E-post: lena.lindgren@lio.se